

MEZŐGAZDA

„Oroád veritékével essed a kenyere-
ret.“ Móz. I. 3. 19. „Küsdelen az
ember élte a földön.“ Job. 7. 1.

MAGYAR FÖLDMIVELŐK LAPJA.

„Adjon neked Isten az ég harmatá-
ból és a föld kövérségéből gabona-
és borbőséget.“ Móz. I. k. 27. 28.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ár egész évre 4 korona
„ fél évre 2 „
Egyes szám ára helyben 6 fill., vidéken 8 fill.
Hirdetések mérsékelt árszabás szerint.

Szerkeszti:
BOTOSISPÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Práter-
utca 44. Ide küldendő minden előfizetési díj és
a lapba szánt közlemény.

Paraszt-szocializmus.

A néhány zsidó szocialista agitátornak sikerült immár több község földmivelő népét is elbolondítania és saját önző céljainak megnyernie. Különösen nagy hódításokat tett a magyar Alföld földmivelő lakossága között, mint amely nép a rengeteg községi és magánuradalmak vidékén élve képtelen arra, hogy keservesen megtakarított fillérein egy kis földbirtokot szerezhetne, melyet aztán szeretettel művelhetne és sajátjának nevezhetne.

A zsidó szocialista agitátorok megszimuláltak, hogy az alföldi földmivelő nép elégedetlen sorával. Elégedetlen pedig nem amiatt, mintha azt látná, hogy a jelen mezőgazdasági nyumorúság idején más vidék földmivelő népe talán kedvezőbb viszonyok közt élne mint ő, hanem egyedül amiatt, hogy birtokot szerezni nem képes, még ha volna is e célra egy kis megtakarított pénze.

A szocialisták tehát megrohanták az elégedetlen népet, hogy ámitásokkal még inkább elmérgesítsék ez elégedetlenség sajtó sebéit. Attól azonban óvakodtak, hogy a néppel megismertették volna az ő tulajdonképpeni céljukat s mérget lehetne rá venni, hogy egyetlen paraszt szocialista sincs tisztában a szocializmus céljaival.

A szocializmus ugyanis, mely egyébként nem más mint egy rögeszme, arra törekszik, hogy az egyes embernek semmie se legyen, hanem mindent az államtól kapjon. Az állam lássa el őt munkával, de az gondoskodjék élelméről, lakásáról, ruházatjáról, sőt mulattatásáról és szórakoztatásáról is, szóval minden szükségletéről. Az állam legyen, aki a polgárt születése után megfürösztí és halála után eltemeti.

Hát hogyha az ember nem volna egyéb, mint egy oktalan barom, mely elégedett, ha táplálékot, istállót és a hidegben pokrócot kap, no meg ha tulságosan nincs megerőltetve munkával: akkor még azt lehetne mondani, hogy a szocializmus részben elérheti célját, mert hiszen

az állat engedelmeskedik a birtokos akaratának vagy kénytelen engedelmeskedni az ő kényyszerének.

Csak hogy talán az embert mégse lehet megfosztani lelkétől és nem lehet barommá aljasítani, mely dolgozik vakon, mert táplálékot kap. Az embert talán még se lehet jobban lealjasítani annál az állatnál, mely a kényelmes életet, a dus táplálékot is kész ott hagyni, csak hogy szabadságát megőrizhesse.

A szocializmusnak dolgozó, öntudatlan baromok kellenének, akiknek nincs egyéb vágyuk, mint hogy munkájukért valaki etesse és ruházza őket.

Nos hát ezt bármelyik földmivelő elérheti szocializmus nélkül is, csak áldozza föl függetlenségét és szegődjék be szolgának. A szolga kap élelmezést, lakást, ruhát, sőt néhány forintot is.

A földmivelő nép nem azért elégedetlen, hogy szolga nem lehet, hanem inkább azért, hogy önnállóságot, függetlenséget nem tud kivívni. Nem hiszem tehát, hogy a szocialisták csak egyetlenegy földmivelő fejét is elcsavarhatnák, ha nyíltan megmondanák, hogy az államot akarják megtenni egyedüli földbirtokosnak, melyet az összes földmivelő polgárság vakon szolgálna, mert különben nem kapna tőle kenyeret, sőt a hazában se maradhatna meg.

Csak örült agy képzelhet olyant, hogy a szorgalmat és a takarékoságot, tehát a legszebb erényeket örökre ki lehet irtani az emberi kebelből. Vagy ugyan miért szorgalmaskodnék majd az egyes polgár, ha létesülne a szocialista állam, mikor azt látná, hogy a többség csak immelámmal végzi teendőjét a megszabott időhatárokon belül és azért éppen olyan jutalmazásban részesül, mint az, aki a szorgalomból erényt csinál, amelynek hódolni kész? Miért takarékoskodnék valaki, ha gyűjtenie nem volna szabad, mert az összegyűjtött tőkén úgy se szerezhetne semmiféle tulajdont?

Nem szocializmussal kell a mezőgazdasági

bajokon segíteni, hanem józan agrár-politikával, olyannal, amilyen a néppárt programjában nyilvánul. Arra kell törekedni, hogy a föld terményeinek legyen áruk és az adórendszerünket méltányosabb alapokra fektessük. Ha ugyanis a föld terményeit illő áron tudjuk értékesíteni és tulságos adókkal nem sujtjuk a földet, úgy az, akinek birtoka van, nem lesz kénytelen földjétől megválni és illő bért fizethet a munkásoknak; emezek pedig, akár illő áron értékesíthető részt kapnak munkabér gyanánt, akár készpénzért dolgoznak, idővel egy kis tőkét gyűjthetnek maguknak és függetlenekké lehetnek.

A szociálmusznak nincs agrár-programja, de nem is kell neki, hiszen kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a paraszton segítsen. Neki csak elégedetlen elemek kellenek s ha ilyeneket nem talál, hát csinál magának. Ha igazán és komolyon törődnek a mezőgazdák bajaival, akkor bátran rámutatna a zsidó börzére, a zsidó uzsorára, mint a bajok legfőbb forrásaira. Ezt azonban óvatosan kerüli, mert az egész szociálmus nem egyéb zsidó találmánynál.

Mi óva intjük a ker. földmivelő népet attól, hogy a zsidó szociálista ámitók lelketlen hitegetéseinek higyen, akik a földmivelő népet rabszolgaságba akarják csalogatni, hogy aztán annál jobban kizsarolhassák.

Nekünk nem leketlen, jött-ment, üres fejű és szívtelen dologkerülő zsidó agitátorokra, van szükségünk, hanem lelkes, ker. néppártokra, akik törvényes intézkedések útján iparkodjanak megjavítani a helyzetet.

Hála Istennek ilyen lelkes ker. néppártok már támadtak is közöttünk egy Zichy Nándor és Károlyi gr. személyében és csak a tulságosan elhatalmasodott zsidó politikai befolyásnak lehet tulajdonítani, hogy az ő igyekezetük eddig nem teremthette meg a kellő gyümölcsöket.

Azonban nincs már messze az az idő, mikor majd ezek foglalják el azt a tért, melyen le lehet rakni a népboldogulás erős alapjait.

Ne a zsidó izgatók után induljunk tehát, hanem ezeket a néppártokat támogassuk teljes erőnkől s akkor majd nem lesz többé kedvünk állami rabszolgaság után vágyakozni, hanem magyar polgárhoz méltó függetlenségben élnünk.

A hitelszövetkezet.

(Vége.)

III. FEJEZET.

Az intézet közegei. Közgyűlés.

19. §. Az intézet közegei: a) a közgyűlés; b) az igazgatóság; c) a felügyelő bizottság.

20. §. A közgyűlés az alapítványi üzletrészek tulajdonosaiból, illetve azok képviselőiből áll. Minden alapítványi üzletrész egy szavazatra jogosít.

21. §. Az évi rendes közgyűlést, a naptári év első felére, az igazgatóság hívja össze. Rendkívüli a közgyűlés kereskedelmi törvény 244. illetve 195. §-a értelmében a felügyelő-bizottság határozata alapján, a kereskedelmi törvény 240. illetve 178. §-a értelmében 10 tag írásban beterjesztett és indokolt javaslatára, vagy igazgatósági ülés határozatából hívandó össze,

22. §. A közgyűlés összehívása a „Budapesti Közlöny“-ben való egyszeri hirdetés útján, a napirend közlése mellett történik. Ezen hirdetés a közgyűlés megtartása előtt legalább 8 nappal közzéteendő s levélben a tagok értesítendőik.

23. §. A közgyűlésen az igazgatóság elnöke elnököl; akadályoztatása esetében a közgyűlés elnökét az igazgatóság jelöli ki. A közgyűlés jegyzőkönyvét, mely a jelenlevő szavazatképes tagok, illetve képviselők névsorát, a tárgyalásokat, határozatokat és választásokat tartalmazza, a közgyűlési elnök és az általa előzetesen kijelölt jegyző és két hitelesítő írja alá.

24. §. A közgyűlés határozatképes, ha azon legalább 10 olyan tag jelent meg, kik együtt az üzletrészek 10 %-át képviselik. Ha e szám nem jelent meg, 15 napra új közgyűlés hívandó össze, mely az előbbi közgyűlés napirendjében foglalt tárgyak felett a résztvevők számára való tekintet nélkül jogérvényesen határoz.

25. §. A határozatok, a mennyiben a jelen alapszabályok kivételt nem tesznek, általános szótöbbséggel hozatnak. Szavazategyenlőség esetében határozathozatalnál az elnök szavazata, választásnál sorshuzás dönt.

26. §. Az évi rendes közgyűlés tárgyai: a zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek tárgyalása, ezen közegek tagjai részére a felmentvény megadása, azok választása vagy elmozdítása, valamint minden az igazgatóság saját elhatározásából vagy valamely tagnak azon év február hó végéig az igazgatóságnál írásban történt bejelentése folytán napirendre kitűzött tárgy. A rendes épp úgy, mint a rendkívüli közgyűlést illetik végre mindazon jogok, melyeket az alapszabályok az intézet más közegeire át nem ruháztak vagy a kereskedelmi törvény a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe utasít.

IV. FEJEZET.

Igazgatóság. Felügyelő-bizottság.

27. §. Az igazgatóság a közgyűlés által választott, legalább 12 és legfeljebb 20 tagból áll, kik közé az erdélyrészi vármegyék közönsége, erdélyrészi szabad kir. városok közönsége, továbbá az erdélyrészi városok, és községek, egyházak, kulturális egyesületek, jótékony intézetek, pénzügyintézetek, közpénztárak és erkölcsi testületek minden 30000 korona, teljesen befizetett alapítványi összeg után, egy-egy általa kijelölt igazgatósági tag beválasztását követelik. Az egy vármegyében fekvő városokat és községeket e jog az esetben is megilleti, ha az előző pontban megállapított 30000 korona összeget teljesen befizetett vagy kötvénnyel fedezett alapítványaik összeadás útján nyert végösszeget eléri és a jog gyakorlása céljából egyesülnek.

28. §. Igazgatónak üzletrészszel nem bíró egyén is választható.

29. §. Az igazgatóság maga választja elnökét és ennek helyettesét; ugyszintén saját kebeléből egy 3 tagból álló végrehajtó-bizottságot, melynek működését és hatáskörét az ügyrend szabályozza.

30. §. Az igazgatóság tagjai közül az első két évben öt-öt tag, a többi a harmadik évben lép ki. A kilépődöket az első két turnusban a sorshuzás jelöli ki. A

kilépett tagok újra jelölhetők és választhatók. Ha az igazgatósági tagok száma időközben haton alul apadt, a hiányzó helyek betöltése céljából rendkívüli közgyűlés hívandó össze.

31. §. Az igazgatóság intézi a keres. törvény és alapszabályok értelmében az intézet minden ügyeit, határoz mindazon tárgyokban, melyek az intézet más közegének fentartva nincsenek; képviseli az intézetet minden irányban, úgy a hatóságok, mint magánszemélyekkel szemben s megalkotja saját, a végrehajtóbizottság, valamint a tisztviselők ügyrendjét és a kezelési szabályokat. Az igazgatóság nevezi ki és bocsátja el a végrehajtó bizottság előterjesztésére az intézeti tisztikart és szolgálkat.

32. §. Az igazgatóság a cégjegyzést akként eszközli, hogy az intézet írott vagy nyomott cége alá az igazgatóság két tagja törvényszéki legbejegyzett névaláírását helyezi, jogában állván az igazgatóságnak cégvezetőt is kirendelni, aki azonban az intézet cégét csak egy igazgatósági taggal együttesen jegyezheti.

33. §. Az igazgatóság havonként legalább egyszer ülést tart. Az igazgatósági ülésekre minden igazgatósági tag meghívandó és határozatai érvényességéhez az elnökön kívül legalább 5 tag jelenléte szükséges.

34. §. Az igazgatóság jogkörének egyes meghatározott részei a törvény és alapszabályok keretén belül saját felelősségére a végrehajtó-bizottságra átruházhatja.

35. §. Az igazgatóság joga és kötelessége a kötelekbe tartozó szövetkezetek ügyvitelét megvizsgáltatni, zárszámadásait és mérlegeiket felülbírálni, általában üzleti működésükre folytonosan felügyelni. A kötelekbe tartozó szövetkezetek alapszabályainak és ügyrendjének hatályba lépéséhez az intézet igazgatóságának jóváhagyása szükséges.

36. §. Az intézet zárszámadásainak és a mérleg elkészítése tekintetében az igazgatóság a keresk. törvény 199. §-a értelmében jár el.

37. §. Az igazgatóság díjazása jelenléti jegyek alakjában történik, melynek értékét az üzemszámla terhére a közgyűlés állapítja meg. A végrehajtó-bizottság díjazását az üzemszámla terhére az igazgatóság állapítja meg.

38. §. A felügyelő-bizottság áll a közgyűlés által első ízben egy évre, később mindig 3 évre választott 6 tagból. Ha a felügyelő bizottság tagjainak száma időközben háromra csökkenne, a megüresedett helyek választás utján leendő betöltése végett, rendkívüli közgyűlés hívandó össze.

39. §. A felügyelő-bizottság önmaga választja elnökét s állapítja meg ügyrendjét. Díjazását az üzemszámla terhére három évenként a közgyűlés állapítja meg.

40. §. A felügyelő-bizottság hatáskörét és kötelességét a keresk. törvény határozza meg. Minden általa hozott határozat haladéktalanul az igazgatósággal közlendő.

V. FEJEZET

Üzletkör.

41. §. Az intézet működési köre:

1. Erdélyrészi vármegyék és erdélyrészi szab. kir. városok területén szövetkezetek kötelekének utmutatása szerint; 2. előlegek nyújtása oly gazdasági vagy ipari beruházásokra, beszerzésekre és vállakozásokra, melyek szövetkezeti alakban és megfelelő biztosíték nyújtása mellett foganatosíthatók; 3. váltók, utalványok, kötvények és más követelések leszámítolása és váltóvissleszámítolása; 4. folyószámla-hitelek és kölcsönök enge-

délyezése; 5. folyószámla és takarékbetétek elfogadása kamatozásra; 6. kamatozó kötvények kibocsátása az intézet azon követelései erejéig, melyek az egyenes adósok tartozásán alapulva, ezen adósok kötelezettségein kívül egyszersmind a kötelekbe tartozó egyes szövetkezetek tagjainak együttes szavatosságában vagy törvényhatósági, községi és testületi javadalmak lekötésében találják fedezetüket; 7. élet- és járadék-biztosítások kötése, amennyiben az ezen üzletág életbe lépését célzó igazgatósági javaslatot a közgyűlés elfogadja és a törvényes feltételek teljesítését elhatározza; 8. ingó és ingatlan dolgok vétele, követelésének kiegyenlítése céljából és ezek értékesítése; 9. ezen fent részletezett összes üzleteket csak a tagokkal folytathatja. Kivételt képeznek a szövetkezetek részére szükséges hitelforrások felfedezése és kihasználása.

42. §. Az igazgatóság a kötelekben álló szövetkezetek mindegyikéről törzslapot vezet, mely az azokra vonatkozó tájékoztatást, különösen a tagokra és igazgatókra vonatkozó, valamint egyéb lényeges adatokat tartalmazza.

43. §. Az igazgatóság megállapítja a kötelekben álló szövetkezetek hiteletét, valamint ezen hitel igénybevételének módozatait. Az igazgatóság állapítja meg, hogy az egyes szövetkezetek elfogadhatnak-e takarékbetéteket és mily feltételek és mily kezelés mellett? továbbá, hogy miképpen helyezték el a szövetkezetek fölösleges pénzeiket?

44. §. Az intézet fentartja igazgatósága számára azt a jogot, hogy a kötelekbe tartozó szövetkezetek könyveibe és irataiba bármikor betekinthesse, zárszámadásuk elkészítésére és mérlegeik felállítására utasításokat adhasson, alapszabályaikat felülbírálja, üzleti működésük mikénti berendezését előírja és fölük a szükséges kimutatásokat és adatokat bekövetelhesse.

VI. FEJEZET.

Mérleg. Nyereség-felosztás.

45. §. Minden naptári év, mint üzletév végével a számlák lezártnak és ezek alapján a keresk. törvény 199. §. a értelmében a mérleg elkészítettik.

46. §. Az üzelmköltések fedezése után fennmaradó tiszta nyeresémből a teljesen befizetett üzletrészek után legfeljebb 5 $\frac{1}{2}$ % osztalék fizetetik. Az osztalék kifizetése után fennmaradó rész 75%-a mindenkor a rendes tartalékalap javadalmazására fordítatik, 25% pedig a közgyűlés rendelkezése tárgyát képezi, úgy azonban, hogy ezen 25% felülosztalékra nem használható fel.

47. §. Az osztalék kifizetésére a közgyűlés által megállapított naptól számított 6 év alatt föl nem vett osztalékok, a tartalékalap javára elévülnek.

VII. FEJEZET.

Alapszabálymódosítás. Feloszlás. Felszámolás.

48. §. Az alapszabályok, valamely pontjának megváltoztatására az illető közgyűlést szavazatképes tagjainak kétharmad többsége szükséges. Az erre vonatkozó javaslat a tárgysorozatban a módosítások megjelölésével különösen kiteendő.

49. §. Az intézet feloszlik a keresk. törvényben meghatározott egyéb eseteken kívül, ha az a célra összehívott rendkívüli közgyűlésen a szavazatképes tagok egyharmada megjelent s azok $\frac{1}{5}$ -e a feloszlásra szavazott.

50. §. A feloszlást kimondó közgyűlés háromtagu felszámoló-bizottságot választ s megállapítja azoknak

javaldalmazását. A felszámoló-bizottság megbízása a felszámolás befejeztéig marad hatályban.

51. §. A felszámolás a keresk. törv. értelmében eszközöndő. A tartozások fedezése után fennmaradó vagyon az erdélyrészi vármegyék közönsége, erdélyrészi sz. kir. városok, erdélyrészi városok és községek kulturális közcéljaira osztatik fel, hozzájárulásuk arányában.

A Poland-China térfoglalása.

Ma már bátran el lehet mondani, hogy a Poland-Chinafaj fényes diadallal kiálta az idő és a gyakorlati kísérletezések tűzpróbáját. A szakadatlan céltudatos tenyésztés, mely az utóbbi években kivált a csontozat és a körvonalok finomítására, a test-hosszuság növelésére és a szín egyöntetűségére irányult, teljes sikerre vezetett, úgy hogy manapság a világ első sertés-tenyésztő országában, az Egyesült-Államokban, a Poland-China a legelső, a legelterjedtebb és legmagasabb árakkal fizetett sertés fajta.

Pedig sok viszontagságon kellett keresztül-mennie, míg ide eljutott: a „nemo propheta..“ elve itt is érvényesült s a saját kis számu tenyésztőin kívül eleinte még külön faj-voltukat sem akarta senki elismerni; persze ezzel az ellenvetéssel fel kellett hagyni, mióta már több mint 50 év óta idegen vér hozzájárulása nélkül tenyésztve, faji jellegének átörökíthetőségét bebizonyította; még az után is sok előítélet ellen kellett küzdenie, s csak lépésről-lépésre tudott tért foglalni, először az északi államokban, melyeknek zordonabb éghajlata mellett az angol fajok legbuzgóbb tisztelői is kénytelenek voltak lassan belátni a Poland-China felsőbbbségét, itt egyszer tért foglalva, haladásuk minden irányban, bár ha lassu, de folytonos volt, s ma már a déli és keleti államok tenyészeteiben is ők képviselik az uralkodó fajt.

A „Minim's Model“ nevű egy tipikus diszpéldánya a Poland-China disznónak s minden-estre a legdrágább kocza a világon, amenyiben egy folyó év augusztusában tartott nyilvános árverésen azt J. W. Williams és fia 1310 dolláron (3275 frt aranyban) vásárolták meg hasas állapotban, a még ugyan azon hónapban világra jött malacok apja „Chief Tecumsch II.“ lévén, mely ugyanazon árverésen 1500 dolláért (3750 a. frt) kelt el, míg az ugyanakkor áruba bocsátott többi 88 tenyészállat fejenként átlag 107 dollárt (268 a. frt) hozott. Hogy az akkori nagy depresszió mellett ily árak voltak elérhetőek, eléggé mutatja mily fontosságot tulajdonítanak a Poland-China tenyésztesnek Amerikában. Azóta már egy még magasabb fizetés is fordult elő, amenyiben egy kannak fél használati jogáért 1000 dollár fizettetett,

A szín egyöntetűségére irányuló törekvés következményeképp a Poland-China színjellege oda módosult, hogy bár egy-egy fehér foltot a testen nem tekintenek épen disqualifikálónak, de nem is kedvelik, s a fehér színt, mint Amerikában mondják a „csucokra“ szorították, s szín tekintetében tökéletesnek csak a testben és pofában egészen fekete Poland-Chinát tartják, fehér láb-szárakkal, orral és farkbojttal.

Gazdasági előadások.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ által a földmivelésügyi minisztérium támogatásával rendezendő gazdasági előadások tervezete a következő:

Az előadások ideje: 1897. évi február hó 15., 16. és 17. napja.

Az előadások helye: Az Országos Magyar Gazdasági egyesület Köztelek palotájának (Üllői-ut 25.) nagyterme.

Az előadásokon minden érdeklődő részt vehet; az előadások hallgatása díjtalan. Az egyes előadók előadásuk után szívesen szolgálnak részletes felvilágosítással, azért van szerencsénk a tisztelt hallgató-közönséget arra kérni, hogy az előadók szivességét minél behatóbban vegyék igénybe.

TÁRGYAK:

Első nap. Február 15. (Hétfő.)

Delelőtt 10—11 óráig. Havas Miksa: „A jelzalogos kölcsönök és azok konvertálása.“

Delelőtt 11—1 óráig. Cserhádi Sándor: „Talajmivelésünk leggyakoribb hibái“

Délután 3 órától: Műtrágya-vita. A vitát, amelyen a műtrágyálás terén elért újabb tapasztalatok és eredmények kerülnek megbeszélésre, Cserhádi Sándor vezeti be.

A műtrágyavita kérdései.

1. Az eddigi tapasztalatok alapján minő gazdasági viszonyok között célszerű a műtrágyázás, minő befolyása van a gazdaság belterjességének, klimatikus és talajviszonyoknak a műtrágya jövedelmező alkalmazására?

2. Minő műtrágyaféléknek alkalmazása mutatkozott legjövödelmezőbbnek?

Minő tapasztalatok tétettek a foszfor, a nitrogén és a káliutrágyákkal?

3. Mely növények alá mutatkozott a műtrágya a mi viszonyaink között a legjövödelmezőbbnek?

Minő tapasztalatok tétettek:

az őszi gabona,

a tavaszi gabona,

a tengeri,

a burgonya és répa,

a takarmányfélék,

a dohány,

a rét,

a szőlő műtrágyázásánál?

4. Tapasztaltatott-e a műtrágyának utóhatása, illetve hány évig volt hatása az alkalmazott műtrágyának?

5. Az egyes műtrágyafélék alkalmazásának módja volt-e befolyással az eredményre?

A foszfor- és kálitrágya után, alászántva vagy aláboronálva volt-e nagyobb termés?

A chilisalétróm fejtrágyaként vagy vetés előtt alkalmazva hatott inkább?

6. A foszfortrágyák közül a superfoszfát vagy a Thomassalak szolgáltatott-e kedvezőbb eredményt?

7. A trágya-kombinációk, répa-, dohány-, rét-, szőlő- stb. trágyák minő eredménynyel alkalmaztattak?

8. Minő tapasztalatok tettek a gyárosok által szállított műtrágya minőségét illetően?

9. Ha a műtrágya alkalmasnak mutatkozik a termések fokozására, minő módon lehetne azokat általánosabb elterjedésbe hozni?

Második nap. Február 16. (Kedd.)

Délelőtt 10— $\frac{1}{2}$ 12-ig. Hensch Árpád: „A belterjes gazdálkodás Magyarországon milyen viszonyok között indokolt?”

$\frac{1}{2}$ 12—1 óráig. Kepely Kálmán: Takarmánynövények termelése.”

Délután 3—4 óráig. Rovara Frigyes: „A répa-bogár irtása.”

4—5 óráig. Molnár István: „Mezőgazdasági gyümölcsstermelés.” A gyümölcsértékesítés módjai.”

5 órakor a Központi Vásárcsarnok megtekintése.

Harmadik nap. Február 17. (Szerda.)

Délelőtt 10—12 óráig. K. Ruffy Pál: „Szarvasmarha és sertés gazdasági hízalása.”

12—1 óráig. Baross Károly: „A szőlők felújítása.”

Az előadások és a műtrágya-vita tervezetét az O. M. G. E. titkári hivatala minden hozzáfutóló érdeklődőnek készséggel megküldi és további felvilágosításokkal is szolgál.

Gróf Desseffy Aurél, s. k.

az O. M. G. E. elnöke.

A Margitsziget jogi helyzete.

Visszás, sőt tarthatatlan állapotnak vetett véget a minap a budai járásbíró. Ott ugyanis a helyszínelési fölvételek közben rájöttek, hogy a Margitsziget két telekkönyvi hatósághoz is tartozik, részben meg sehová se. Mig ugyanis a nagysziget a pesti törvényszék alá tartozott már eddig is, addig a vele most már összekapcsolt volt kis-sziget Ó-Buda községet, az összekapcsolásra fölhasznált árterület pedig épen senkit sem ismert jogi urának. Most valamennyit átadták tegnap a pesti törvényszék joghatósága alá. Érdekes az ez alkalommal előkerült régi akták nyomán egyik adatot fölemlíteni a sziget jogi történetéből. A főváros paradicsomkertje 41 év előtt a piliscsabai uradalom kiegészítő részét képezte és István főhercegnek 1859-ben alkotott végrendelete folytán 1865-ben iratott át József főherceg nevére és egyidejűleg önálló telekkönyvi testté alakítatván, a fővárosi (pesti) telekkönyvi hatóság alá osztatott be. De ez csak a nagyszigetre nézve történt. A kisszigetet Buda városa ajándékozta 1885-ben a főhercegnek, némi viszonzásul azért, mert a főherceg is odaajándékozta Budának azon 60,000 frtot, melyet a város tőle 8 évvel

előbb kölcsön kért. A telekátírás azonban csak 1891-ben történt, amikor egyidejűleg a két sziget közt volt terület is hozzátartozónak jelentetett ki. Akkor a sziget területe 94 hold volt, ma együtt 100 kataszteri hold és 1572 négyszögöl, de a telekkönyvben, ahol nem a kataszteri mérték az irányadó, 174 hold. Érdekes az is, hogy 40 év előtt az egésznek csak fele volt a diszker, a többi konyhakert, szántó és szőlő; ma már csak 4 hold van ápolatlan, az is mint rét és kaszáló, a volt kissziget alacsonyabb részén. Az egésznek földadó alá eső tiszta jövedelme pedig 899 forint, persze a forrás, fürdő és vendéglők nélkül, melyek másnemű adót „élveznek.”

Szétfosló birtokok.

Ha vannak tények, a melyekkel a magyar mezőgazdaság bajait kimutatni, a gyors és gyökeres reformok szükségét megokolni lehet, akkor ezek közt egyike a legfőbbeknek a birtokváltozások növekedő eladósulása és ami ennek sarkában jár, a birtok vagy parcellák forgalmának óriási és folytonos emelkedése. A hivatalos statisztikai évkönyv 1895-re szóló kötetének adatai vannak előttünk. Ezek valóban megdöbbentően mutatják azt a bomlási processzust, melyen a földbirtok Magyarországon keresztül megyen. Új telekkönyvi teher keletkezett 1894-ben 258 ezer, 1895-ben 303 ezer esetben. Ebből szerződés útján 226, illetőleg 267 ezer. A végrehajtás útján keletkezett terhek száma 1894-ben 196 ezer volt s egy év alatt körülbelül 3 ezerrel növekedett meg, mert 1895-ben meghaladta a 19 ezeret, azaz 1895 ugy a terhek keletkezése, valamint megszűnése tekintetében rosszabb év volt 1894-nél. Az új, terhek mindig a tulajdonképi Magyarországot érte, 1894-ben 62 millióval, 1895-ben pedig százötz millió frttal haladták meg a törölt terheket, pedig az árverező dob is nagy szerepet játszott.

A terhelt birtokok és birtokrészletek forgalma kiegészíti a képet, melyet a magyar föld mai helyzetéről rajzolni kénytelenek vagyunk. 1885-ben 305 ezer volt a birtokváltozások esete. Kétségtelenül már magában véve is ijesztően nagy szám. Mit szólnak azonban, ha azt látjuk, hogy apadás helyett évről-évre makacsul emelkedik és már 1892-ben eléri a 400 ezret, s 1894-ben — az 1895. évi, valószínűleg még rosszabb adatok hiányoznak — 406 ezret mutat?

Ezeknek a gazdát cserélt birtokoknak pénzben kifejezett értéke volt az első országos kiállítás évében 237 millió, 1894-ben 357 millió frt. Ha hazánk földbirtokának értékét öt milliárddal vesszük föl, ami egy kerek milliárddal föltte áll annak, mire Wekerle számított, könnyen megkaphatjuk azt a kalkulust, hogy 15 év alatt az egész föld értékének megfelelő birtok cserél gazdát. Miután azonban a földnek körülbelül $\frac{1}{3}$ -a le van kötve, tehát nem forog, a szabadon maradó rész annál gyorsabb forgalmat mutat.

Idáig jutottunk tehát. Oly helyzetben vagyunk, a melyet lehetetlen másnak, mint kórosnak jelezni. Nem szabad ugyanis feledni, hogy ha stabilitása elvesz, ha kézről-kézre gyorsan forog, csaknem oly gyorsan, mint a börze papirbuzája, a földbirtok elveszti régi erkölcsi hatását, tulajdonosa az ő függelenségét, az

ország pedig az egészséges politika legbiztosabb alapját. Sőt gazdasági szempontból is alászáll. A gyorsan forgó birtok rendszeren kizsárolt birtok, mert urai nem tesznek, hiszen alig is tehetnek beruházásokat. Keveset gondolnak a távol jövővel, hiszen a közel jövőt sem bírják maguknak biztosítani.

Igy eshetik aztán meg, hogy az, ami bizonyos határig áldásnak volt tekinthető — a szabad forgalom — mérték nélkül fokozva, nemzeti csapássá válik, a mely jóformán csakis a közvetítőnek áll érdekében. Nálunk valóban itt az ideje, hogy ellene gyökeres és célhoz vezető rendszabályokat tegyünk, mert ha a dolog így folyik tovább, mihamar késő lesz.

Mindaz, mi a földbirtok jövedelmeit s az elállítás költségeit csökkenti, ehhez a célhoz vezet. Itt tehát ezer föladat nyílik, a melyek közül a főbbek egyike kétségkívül a hisbirtokosok hitelének rendezése, a szövetkezetek utján, amit megígért a trónbeszéd s reméljük, Darányi Ignác dr. földmivelésügyi miniszter munkába is vesz mielebb.

A mi nézetünk az, hogy itt nagy nemzeti szerencsétlenséggel állunk szemben, olyannal, a melyet leküzdeni halaszthatatlan kötelesség. Sem pártállás, sem nemzetalóság, sem vallás nem menthet föl bennünket attól, hogy a mentés munkájában részt vegyünk, föltevé, hogy ambicionáljuk magunknak a hazafiságot és sulyt helyezünk rá. A magyar földbirtok, tehát Magyarország jövője van kockán.

Bernát István.

A sertésvész.

A sertésvész az 1895-ik évig majdnem ismeretlen volt az országban.

Szörványos esetek Kőbányán már előzőleg mutatkoztak koronkint, a nélkül azonban, hogy a betegség komolyabb jelleget öltött volna. Ez év tavaszán azonban már sűrűbben jelentkeztek ilyen esetek és pedig mindig Bihar vármegyéből.

A betegségnek később az ország területén nyert nagy elterjedése, első sorban a fertőzött Bihar vármegyével, illetve a kőbányai piaccal állt szoros összefüggésben. Bihar vármegyéből sertéseket leginkább a kőbányai és a győri sertéspiacokra szállítottak s ezzel két járványfészek létesült, melyeknek főleg elsejéről azután a vész minden irányban elterjedt. Midőn ugyanis Kőbányán a betegedések sűrűbben követték egymást, a sertéshizlalók még egészséges vagy legalább látszólag egészséges állományaikat mindenképen csökkenteni iparkodtak. Az árak súlyedése folytán főleg a közeli vidékről a hentesek nagyobb bevásárlásokat eszközöltek és a szállítmányokkal széjjelhurcolták a ragályt lakóhelyeikre, később pedig, midőn a piac már zár alá került, még csempészett sertések is szétvitettek a közeli községekbe. Ilyen módon első sorban Pest vármegyének északi részét lepte el a vész, de a távolabbi vidékekre is eljutott.

A mig azonban a kőbányai járvány főképen az ország közepét veszélyeztette, addig a határmegyékbe a szomszéd országok felől jutott be, majdnem egyidejűleg, sőt már előbb is, a sertésvész.

Legtöbb behurcolás a bécs-ujhelyi sertésvásárról történt és pedig már március hó folyamán Nyitra vármegye Holics községbe, majd április hó elején Pozsony vármegye pozsonyi, szempci és malackai járásába, házalók által hajtott sertésekkel. Többet szenvedtek a dunántúli határszéli vármegyék hová a sertésházalók ismételt hoztak be Bécs-Ujhelyről sertésfalkákat, melyek kis részletekben történt eladásával rövid idő alatt sok köz-

séget fertőztek. — A déli határszéli vármegyékbe a Duna jobb partján, főleg Baranya vármegyébe, Slavónia felől tört be a nyár derekán a betegség s rövid idő alatt a Dráva mentén sok község volt fertőzve, melyek felől, úgy mint az alsó-ausztriai és a styriai határ felől is, a Dunántul közepe felé terjedt tovább a járvány. — További behurcolások történtek Boszniából ismételtén Bács-Bodrog vármegyébe, Szerbiából pedig Krassó-Szörény vármegye területére, mely utóbbiból Temesbe, innen pedig Torontálba terjedt tovább. A Duna és a Tisza két partján fekvő vármegyék a sertésvésznek több irányból való terjedése folytán ily módon összefüggő óriási fertőzött területté egyesülnek, melyen belül kevés község marad vészmentes.

Ezzel szemben az ország északi határmegyéi, melyeket a Kárpátok összefüggő hegyláncá védett az erősen fertőzött Galiciával szemben, szintugy az összes erdélyi vármegyék, tehát a romániai határszélen levők is, majdnem egészen vészmentesek maradtak.

A betegségnek gyors elterjedését a tette lehetővé, hogy azelőtt ismeretlen lévén, előkészületlenül találta a hatóságokat; pedig hogy az óvó és elfojtó intézkedések ideje korán alkalmazva tényleg eredményesek, azt bizonyítják azok az esetek, midőn nemcsak egyes gazdaságok el tudták magoktól a vészt háritani, hanem nézvé vármegyékben a már betört vészt is sikerült az először fertőzött udvarokra korlátozni. Általában véve azonban a hatósági intézkedések kevés eredményre vezettek, mert mint más fertőző bajoknál, úgy itt is napirenden voltak az eltitkolások. A köreseknek hivatalos megállapítása és a szükséges óvintézkedések sokszor a szakerők hiánya miatt is késedelmesen történtek. A zárlatok betartása körül, melyek azért szükségesek, mert ez a betegség kizárólag állatról állatra való átragadás utján terjed, sok mulasztás történt. A vész kitörése után a beteg állatokat legtöbbször leölték és a forgalomba került fertőző hus, szintugy a hullák is, melyek tömeges elhullások alkalmával hiányosan takarítottak el, terjesztői voltak a vésznek. A sertésárak csökkenése folytán a vészlepte helyekről hentesek tömegesen vásároltak sertéseket, melyekkel azután, mert köztük némelyek már rendszerint fertőzve voltak, a szomszédos községekbe, sőt távolabbi vidékekre is elhurcolták a vészt.

A sertésházalók ennél még hathatósabban terjesztették a vészt, főleg a délnyugati és a déli vármegyék területén. Ismételtén meg lehetett állapítani, hogy a sertésvész sorban fellépett oly községekben, melyekbe egy-egy házaló a lábón hajtott falkából sertéseket eladott és hogy a betegség épen ezeken lépett fel először.

Egy-egy fertőzött községből később a betegség sokszor a heti sertésvásárok közvetítésével nyert nagyobb elterjedést. Már fertőzött falkákat tulajdonosaik, hogy a nagyobb veszteség ellen védekezzenek, igen sokszor a közeli piacokra hajtottak, melyek ott a máshonnan odajött falkákat fertőzték és magok is, többfelé eladotván, a ragályt széthurcolták.

Végül nagyobb birtokokon nem egyszer a cselédváltozás idejében tört ki a járvány.

A sertésvész elterjedése és az általa okozott veszteségek felől a következő hivatalos adatok nyújtanak tájékoztatást. A rendelet, mely a betegségnek hivatalból való bejelentését kötelezővé tette, június hó 1-én lépven életbe, ez idő óta közöltettek a járvány állásáról a hivatalos kimutatások, melyek a járvány rendkívül gyors terjedését bizonyítják. Fertőzve volt ugyanis július hó elején 21 vármegyében 120 község, augusztus hó elején 25 vármegyében 361 község, szeptember hó elején 26 vármegyében 567 község, október hó elején 29 vár-

megyében 957 község, november hó elején 27 vármegyében 957 község, december hó elején 32 vármegyében 1.015 község.

December hó első hetében érte el a járvány tetőfokát, míg e hó további folyamán némi csökkenés mutatkozott a fertőzött községek számában (az év végén 999 község.)

A betegség miatt bekövetkezett elhullások és leölések okozta veszteség megközelítő számítás szerint **hat millió forint** értéknek felel meg, de még nagyobb a kár, ami a sertésforgalom korlátozásából s a sertés-tenyésztés hanyatlásából származik.

Az 1895. évi június hó 1-én kibocsátott földmivelésügyi miniszteri rendelet a sertésveszt (sertéskolerát) az 1888: VII. t.-c. 24 §-a alapján a hivatalból jelentendő betegségek közé sorolta és a védelmezés és elfojtás alapjául lehetőleg nagy területek elzárólása mellett a beteg és a gyanus, esetleg még a fertőzés gyanújában álló állatoknak is, állami kártalanítás mellett való mielőbbi leölését fogadván el, részletesen előírta a betegség megállapítása és a kisajátítások körül követendő eljárást. Az elfojtásnak ez az elve azonban nem került végrehajtásra, egyrészt mert a betegség a nyár folyamán már rendkívül elterjedést nyert és felette nagy volt a fertőzött falkák száma, másrészt pedig, mert a kisajátítandó állatok értékesítésére sertésvágóhidak hiánya és a magánvállalkozás iránt tett lépések sikertelensége miatt lehetetlen volt alkalmas módot találni. Ennek folytán a védekezésnek csak a tiltó eljárásokra kellett szorítkoznia, melyek tekintetében a rendelet a sertésekkel való házaló kereskedést eltiltja, továbbá előírja, hogy a sertésveszt felmerülése esetén, melyet végérvényesen mindig az állatorvosi akadémia állapít meg, a fertőzött helyeken a sertésekkel való forgalom beszüntetése mellett a beteg és a gyanus állatok elkülöníttessenek, az elhullottak hullái megfelelő módon eltakaríttassanak és a fertőtelenítés végrehajtsák. Tekintettel arra, hogy a sertésveszt terjedését és külföldről való behurcolását már megelőzőleg rendkívül hatásos módon közvetítette a sertésekkel üzött házaló kereskedés, a rendelet az ilyen házalást feltétlenül betiltotta.

Különfélék.

A lefölözött tej mint bórju nevelő táplálék. A lefölözött tej a legjobb bórju nevelő és hizlaló takarmányok közé tartozik. Gazdag, könnyen emészthető tápláló anyagokban, főként a fiatal fejlődő állatnak nélkülözhetetlen fehérje anyagokban. Étetése azonban bizonyos ovatosságot igényel. A tapasztalás és a kísérletek ugyanis azt bizonyítják, hogy a már nem egészen édes, de még nem teljesen megsavanyodott lefölözött tej rendszerint hasmenést idéz elő a bórjuknál. Ezért ügyelni kell, hogy vagy egészen édes legyen a tej mikor a bórjuknak adjuk, vagy etessük mindig teljesen megsavanyodottan. Centrifugális tejfölöző gépekkel dolgozó tejgazdaságokban édes lefölözött tejet kapnak; ha nem lehet azonnal ily állapotban feletetni, várjuk meg, míg megsavanyodva megalvad s csak akkor adjuk a bórjuknak. A megsavanyodás folyamán a tejben elszaporodó mindenféle hasadó gombák tömege okozza bizonyára a fiatal állatok gyomrában és beleiben a hasmenésre vezető elváltozásokat. — Hizlalásra mindig jobb édes

lefölözött tejet használni, mert az ilyen hizott bórjuk husa fehér. A savanyu lefölözött tejtől némiképpen pirosas színű lesz a hus, már pedig ezt kevesebbre becsülik a mészárosok, mint az előbbienét. A hizálás eredménye különben mindegy akár édes, akár savanyu lefölözött tejet etessünk a bórjukkal.

Bikák jármozása. A de Crombeque-féle Lensi-i (Pas de Calaismegye Franciaország), szent fuvaroznak négyesbe fogott bikákkal. A tapasztalás az, hogyha a bikákat jókor szoktatják az igába, akkor ép oly jámborak, mint az ökrök. Rimpau- Kunrau-i birtokán Németországban a gazdasági munkák nagy részét bika-fogatokkal végzik. Rendszeren 30—40 bikát jármoznak. Ezek rendszeren a szomszéd községek kimustrált bikái, melyek egy évig a legelőn javítatnak. De vannak, a kik a bikákat félnapon át könnyebb munkában jármozzák, a korai elnehezedés meggátlása céljából ez is jó módnak bizonyult.

Az állatszeldítés titkaiból. Hagenbeck a német Barnum, az összes világrészek vadállatainak réme. Állandóan tömegesen tart raktáron exotikus állatokat, az oroszántól kezdve a papagályok legutolsó fajtaig, s az állatszeldítés valóságos művészetével csinál a vérszomjas vadakból kezes, békés párakat. Hagenbeck most Bécsben jár, és egy újságíró előtt elárult egyetmást az állatszeldítés titkaiból. Az ő elve — mondá — „svaviter in modo„, csakis jó bánásmóddal szelidít. Nem kintozza az állatokat, nem éhezeti, veri. Cirogatással és nyalánságokkal hat az ő medvéire és oroszlánjaira. A fiatal állatokat mindjárt elfogatásuk után hamburgi állatkertjébe viszik, ahol tágas ketrechen kapnak lakást. Amikor azután a fiatal bestiákat először összehozzák, kemény tusák folynak le, de csakhamar megtanulják, hogy respektálni kell a felügyelőjüket, aki mindjárt első nap bemegy hozzájuk a ketreche. Minden fegyvere egy nádpálca és sok jó falat, s a nádpálcával csak azok kapnak ki, amelyek nagyon rakoncátlanok. Már néhány hét múlva a bestiák olyan kezesek lesznek, hogy az ember kezéből esznek. Különösen a jegesmedvék szelidülnek nagyon hamar. Hagenbeck egyttal egy érdekes tervét is elmondta: eleven reklámképen nagy, természetes panorámát épített, amelyben lesznek dombok, barlangok, növények, fák, s ezen a vidéken az állatok minden fajtái, háziállatok és vadak békésen együtt fognak élni, a felügyelőkkal együtt. Annyi tekintettel azonban mégis lesz Hagenbeck az európaiak idegeire, hogy ezt a panorámát — Amerikában rendezze be.

Hirek.

A királyi palota új kertje. Az épülő budai királyi laknak egyik nevezetessége lesz az új várkert, melynek csinálásához már hozzáfogtak. A régi várkerthez hozzá veszik az új palota előtt elterülő lejtő hegyoldalt, amely a Tabánra nyílik. Itt volt hajdan Mátyás király híres kertje, ahol a budai meleg források gőzzével és vizével

mozdították elő a délszaki nyövények tenyésztését. Most újra tropikus virágok és növények fognak itt diszelegni abban a hatalmas pálmaházban, melyet Erzsébet királyné számára építenek, a ki tudvalevőleg telen-nyáron virágok közt szeret sétálni. A téli kertet földött folyosóval kötik össze a királyné lakosztályával. A kertben már tavasszal megkezdik a növények ültetését.

Az istálló remetéje. Rémregénybe illő borzalmas bűntényről ad hirt egy brünni távirat. Weisskirchen közelében, egy 27 éves fiatal embert fedeztek fel, aki, mintha csak négy lábú barom lett volna, egy elhagyott istállóba volt bekötözve. A szerencsétlen teljesen mez-telenül s piszkosan, emberhez nem méltó állapotban hevert a rothadt almon, hol már öt év óta élt, mely idő alatt élő csontvázzá soványodott le, mert enni is csak nagy néha kapott, úgy, hogy az éhség kínjai által gyötörve saját ürülékét is megemészte. A boldogtalan embert, mihelyest fölfedezték, azonnal megmosdatták, felöltöztették és enni adtak neki, de másnap meghalt. A legszörnyűbb a dologban az, hogy tulajdon édesanyja bánt el a gyámoltalan emberrel így, azért, mert törvénytelen szülött volt és meg akart tőle szabadulni. A törvényszék kiásatta a holttestet és vizsgálatot indított.

Főuri vadászat. Zselénszky Róbert gróf ötvenes uradalmában január 26-és 27-én tartatott meg a vadászat. Mint levelezőnk írja, jelen voltak: Orcy és Bohus bárók, Fábán főispán, Urbán János, Bornemissza báró, Purgli János és László, Solymossy báró, Fábán Lajos, Fribajsz Miklós, Szalay Antal, Abaffy és Belcer föld-birtokosok, Toitsek Károly jószágigazgató, Rittich ügyvéd, s az uradalmi tisztikar. — A két napig tartó vadászat eredmény 1294 drb nyul, 1 vadmacska, 9 róka, 12 fácán.

Földmívelési telepek raboknak. A magyar jogászegylet legutóbbi teljes ülésén dr. Vámbéry Rusztem „A relegáció eredményei és büntetésrendszerünk reformja” című felolvasást tartott. Benne mindenekelőtt 1885. évi francia törvényt, mely a visszaeső büntetteseknek a gyarmatokba való száműzéséről szól, beható bírálatnak vetette alá. A francia kormány jelentése alapján ismerette ezután az intézmény eddig elért eredményeit, s ezek kedvező voltából, az elítéltek földmívelési munkálkodásának előnyére vonja le a tanúságot. Az ipari munkának a büntetések javítása és a gazdasági haszon körül vallott kudarc, különösen pedig a fegyháziparnak veszedelmes versenye a szabad iparral, követelik, hogy az eddigi büntetési rendszerrel szakítsunk, s azt a földmívelési munkával pótoljuk, amely kérdés hazánkban már csak azért is bevágó, mert a büntetteseknek vagy 76%-a az elítélés előtt földmíveléssel foglalkozott s így a társadalom további biztosítása szempontjából nagyobb garancia, ha tökéletesítjük élethivatásában. A büntettesek földmívelési telepeit a felolvasó a ma még terméketlen, de nagyobb áldozatokkal művelhetővé tehető állami jószágokon kívánja felállítani, miáltal a szabad földmivesosztályra háramló esetleges veszélyeket el lehet

kerülni. Azok az elítéltek pedig, kikre ez a büntetésnem, melyet rövid magánelzárás előzne meg, alkalmaztatnék, az általuk elkövetett bűncselekmény motivumai szerint volnának megváltandók. — A felolvasást a nagyszámu hallgatóság élénk tetszéssel fogadta.

A halászkok és halászati bérlők évadja, elkésve bár, de beköszöntött. Az eddigi enyhe idő után pár nap óta kemény hideg állt be és a Balaton hosszában befagyott, amelynek jege már 14 cm. vastagsággal bír. A halászkok akik eddig tétlenül és elkomorodva nézték a savanyu idő folyását, most már kivethetik hálójukat és napfényre hozhatják a jég alatt fickándozó halakat és melyeket nemcsak a helyi piacon, hanem a külföldön is várva várnak és most csemege gyanánt jó áron megveszik.

Fillokszera. Szárazpatak (Pozsonym.), Boz. Cinfalu Darázfalu, Kopháza, Lépesfalaa, Német-Keresztur, Pecsényéd, Völgyfalu és Zurány (Sopronm.) községek szőlőiben a fillokszera jelenlétét megállapították, a nevezett községek határait zár alá helyezték.

A párisi világiállításon való részvételünk ügyében kedden Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter szűkebb-körű tanácskozást tartott, melyre a következők voltak meghíva: Vörös László államtitkár, Lukács Béla kormánybiztos a párisi világiállításon, Miklós Ödön helyettes kormánybiztos, Schmidt Jenő és Kvassay István m. tanácsosok, Hunfalvy Géza m. titkár, és Fittler Emil műépítész.

P i a c.

Gabnanemek (minőségi súly szerint.) *Buza.* Bányási: 7.95—8.60. Tiszavidéki: 8.20—8.65. Pestvidéki: 8.20—8.60. Fehérmegyei: 8.20—8.60. Bácskai: 8.25—8.70. *Rozs:* 6.55—6.70. *Arpa:* takarmány 4.10—4.45; égetni való: 5.10—5.90; sörfözdei 6.50—8.00. *Zab* 5.90—6.35. *Kukorica:* bányási 3.45—3.50; másnemű 3.30—3.40. *Köles:* 5.30—5.60.

Növénytermények (mmkint sz.) *Mák:* szürke —.23—.24 frt; kék 25.00—26.00 frt. *Burgonya:* rózsza 1.80—2.00 frt; sárga 1.80—2.00 frt.

Hüvelyesek (mmázánként szám.) *Bab:* fehér nagy-szemű: 7.00—7.50 frt; törpe: 08.00—08.50; gömbölyű 07.00—07.50; tarka 06.00—06.10. *Lencse:* 10.00—28.00. *Borsó:* 08.50—13.00; hámozott 13.50—20.00. *Köles-*kása: 10.00—11.00.

Takarmányok (métermázánként számítva.) *Széna:* réti széna 2.30—2.80 frt; *Muhar:* 2.00—2.40; *Szalma:* alom 1.30—1.45; *Zsup:* 1.50—1.65.

Állati termények. *Tejás:* 40—50 drb 1 frtjával. *Méz:* csurgatott 32.00—33.00 frt. *Vaj:* I-ső rendű 0.80—1.60 frt; II-od rendű 0.70—1.20 frt; főzésre 0.60—1.00 frt mmkint;